

ESIET SVEICINĀTI JAUNĀS DĀRZIŅU TEORĒTIĶU AVĪZES PIRMAJĀ NUMURĀ!

Kā jau līdz šim, cerams, ir pamanīts, esam pietiekami radošs grupējums. Dažreiz radošumam paliek par šauru veidot tikai podkāstus, recenzijas un mēneša ieteikumus, kas karājas skolā pie sienas. Sapratām, ka, gluži kā mākslai, teorētiķu veikumam vajag telpu.

Šajā numurā sastapsieties gan ar pavisam lokālām Dārziņskolas aktualitātēm, kā, piemēram, Emīla balvas un fukšu nedēļas apskatu, gan ar dažādām ārpus-Dārziņiem saistītām muzikālām tēmām.

Kā jau klasiskā avīzē, būs pieejamas arī labākās recenzijas, kā arī intervija ar mūsu skolas angļu raga spēles meistari Gundegu Annu Vilsoni. Pašās beigās neesam ievietojuši ne krustvārdu mīklu, ne anekdotes, bet neuztraucieties – tur Jūs sagaidīs kaut kas, kas noteikti liks pasmaidīt!

Gaidīsim arī jūsu atsauksmes un ieteikumus, kā arī aicinām sadarboties mūzikas norišu organizatorus, ar ieejas biļetēm atbalstot jaunos muzikologus, lai pretim saņemtu glītas recenzijas.

Sigvards



KAS IR EMĪLA BALVA?

Visiem zināms, kādi izcili ir Emīla Dārziņa mūzikas skolas skolēni un pedagogi. Mūziķi piedalās konkursos un koncertos, centīgi mācās, organizē pasākumus un spodrina skolas vārdu pasaulē. Skolotāji cītīgi strādā un jau ir izaudzinājuši vairākas profesionālu paaudzes. Visu "dārziņniešu" kopā paveikto nav iespējams saskaitīt un novērtēt, tomēr kaut par daļu no visa paveiktā var pateikt paldies un uzsvērt dažu īpašu cilvēku veikumu. Šo misiju jau ceturto gadu pilda pastāvoša skolas tradīcija apbalvot divus audzēkņus un divus pedagogus ar "Emīla balvu", kā arī jaunākajam balvas nominantam pasniegt "Emīla Cerības" balvu.

"Emīla balva" sevī ietver ceļojošo statueti (skatīt attēlā zemāk), 500 eiro stipendiju un katra audzēkņa sapni – iespēju kā solīstam uzstāties kopā ar skolas simfonisko orķestri.

Iepriekšējos gados "Emīla Balvu" ir saņēmuši pazīstami skolotāji: pianistu autoritātes Ligita Muizārāja, Rūdolfs Vanks un Ilze Treija, literatūras guru Ieva Āne Miķelsone, sitaminstrumentālistu neaizvietojamā Dzintra Knābe, vijolnieku iedvesmotāja Nelli Sarkisjana, mūsu orķestra vilcējspēks Andris Vecumnieks, teorētiķu māte Tatjana Voitova.

Skolēni: Daniils Mickēvičs, Anna Marija Kubecka, Toms Augusts Goba, Pēteris Eduards Kalniņš, Jānis Rinkulis, Līvija Bukša, Lueta Žagare un Eļīna Emīlija Saulīte.

VISBEIDZOT – EMĪLA BALVAS 2025 LAUREĀTI

- Klavierspēles klases audzēkne **Melissa Takanbekova**.
- Klavierspēles klases audzēknis **Gļebs Jevsejenkovs**.
- Sākumskolas mūzikas teorijas nodaļas vadītāja un solfedžo skolotāja **Zaiga Lazdiņa-Radziņa**.
- Ilggādēja čella un kontrabasa nodaļas vadītāja un čella spēles skolotāja **Dace Pūce**.
- Savukārt Emīla Cerības balvu kā jaunākā Emīla balvas nominante iegūst sitaminstrumentu spēles klases audzēkne **Marta Vikane** (3. klase).



Karīna



ASARAS, DZIESMAS UN III KURSS

Š.g. 6.10.–10.10. norisinājās I kursa iesvētības (turpmāk – fukši) Emīla Dārziņa mūzikas vidusskolā, ko izplānoja un realizēja III kursa audzēkņi. Katrai dienai bija sava tēma, aktivitātes un rīta rosmes, bet visas dienas dalīja arī ko kopīgu- prieku. Turpmāk aprakstīts detalizēts katras dienas apskats.

Kretīni deju

Fukšu nedēļa sākās ar atgriešanos pagājušā gadsimta astoņdesmitajos gados. Sportiskā izskatā mēs iesākām dienu ar rīta rosmi, kā jau pienākas. Izrādās, ka skaņdarbi paši spēj tik ļoti iedvesmot izpildītājus, ka mūsu četrbalsīgajā korī katram dziedātājam uzradās improvizācijas talants, un mūsu fukšu himna kļuva vismaz 20 balsīga. Tāpat arī deju priekšnesumi neatpalika, tie tik ļoti iedvesmoja publiku, ka arī skatītāji kļuva par izpildītājiem, pievienojoties mūsu radītajām deju kustībām. Šis bija ļoti maigs ievads visām sekojošajām dienām.

Olimpiskā rāpošana

Ja iepriekšējā dienā bija jāieejūtas ~30 gadus pirms mūsu dzimšanas eksistējošā tēlā, tad šajā dienā mēs varējām atcerēties paši savu pagātņi un atgriezties mūsu dzīves sākumā. Vecumam atbilstošas kustības tika pielietotas, lai veiktu dienas uzdevumus, kā rezultātā arī fukšu himna ieguva jaunu skanējumu. Dažam labam šķita, ka dienā uzdotais neparāda mīlestību pret III kursu visā tās krāšņumā, tāpēc tika piemēroti individuāli uzdevumi atbilstošās vietās. Katru dienu mēs izrādījām savu mīlestību pret III kursu arī caur viņu dzīves atvieglošanu ar dažādu darbu izdarīšanu viņu vietā. Jāsaka, ka viens no viņiem arī ļoti dzīvoja līdz mūsu šīs dienas tēlam, jo tēlam ļoti atbilstošs dzēriens viņam tika piegādāts ne reizi vien.

Lil Shady

Ļoti svarīgi fukšos ir saglabāt līdzsvaru starp fiziskiem un domājamiem uzdevumiem, kas šajā dienā bija izteikti redzams. Vadība uzvedās ļoti atbilstoši MK noteikumu Nr.556 5. punktam, ievērojot visas prasības un pielāgojoties katra fukšējamā spējām pēc individuālās pieejas principiem. Šajā dienā savu mīlestību pret III kursu varējām izrādīt gan veidojot dažādu vārdu sintēzi, gan arī pielietojot kustību iracionalitāti. Daudzu publiskās vietās esošu cilvēku acis tika apskaidrotas ar šiem vārdu savienojumiem, jo nest III kursa vārdu pasaulē ir mūsu misija, ko šodien izpildījām, neredzot ne asinis, ne asaras kā šķēršļus.

Kas par Ādamsonu?

Fukši nav tikai mākslīgi veidotas jūtas uz īsu laiku, tas ir dzīvesveids, tāpēc tikai loģiski ir nevis pielāgot un mainīt reliģiju atbilstoši savām ērtībām, bet pielāgot dzīvesveidu atbilstoši reliģijai –III kursa sektai. Lai gan daudz cilvēku neļāvās dvēseles dziedināšanai

ar mūsu palīdzību un labajiem darbiņiem, pār dažiem veikalā esošajiem, kam piedāvājām mūsu pakalpojumus, nāca apgaismība, bet visražīgākā pārkrīstīšana šajos Kurša karos norisinājās korī. Fukšu nedēļa nebija izņēmums, arī šonedēļ tika veltītas sešas astronomiskās stundas mēģinājumiem. Bet diemžēl pats diriģents bija viens no tiem nelaimīgajiem cilvēkiem, kam nepalaimējās, jo Verdi izrādījās svarīgāks un tādēļ iespēja redzēt šo, no citas planētas atbraukušo, uzticīgo dziedātāju tika palaista vējā, bet visu pārējo korī klātesošo acis tika apskaidrotas gan dziesmu kontekstā, gan arī tādās jomās, kas paredz ādas krāsas mainīšanu.



Zivs epitāfija

Bet ne viss ir tik salds un puķains. Diemžēl arī kādam šis pasākums izrādījās letāls. Mēs visi centāmies no visdziļākajiem sirds dziļumiem negrēkot un godāt III kursu, bet dziļi dvēselē mēs katrs esam grēcinieks, un kāds no mums uzņēmās ikkatra grēkus un atdeva savu dzīvību III kursa vārdā. Tā bija Makrele. Fukšu noslēgumā kā vienmēr mēs tikām iepazīstināti ar dažādiem ēdieniem un sastāvdaļām gan iekšīgi, gan ārīgi, bet viens no šķīstīšanas rituāliem ietvēra sevī arī grēkāzi. Un mēs kratījām viņas līķi, nemaz neiedomājoties, ka arī viņai reiz bija dvēsele tāpat kā mums. Vēl ausis dun viņas elpa un pēdējie izmisuma pilnie saucieni pirms giljotīnas asmeņa krišanas. Tagad katrā no mums ir kriptatiņa no viņas gara. Tagad katrā no mums ir atriebības liesma. Bet ar reizi nāks tas brīdis, kad arī mūsu ienaidnieks stāvēs uz ešafota atvara dibenā, un tad Makreles dvēsele būs mūžam svabada.

Dona eis requiem sempiternam

Secinājumi: draugu loka paplašinājums, fiziskās izturības palielinājums, morālo vērtību, pašizliedzības un pašapziņas nostiprināšana. Kopumā šī bija ļoti jautra un jauku atmiņu ģenerējoša nedēļa, jo tās ir ilgi veidotas elitāras tradīcijas ar lakoniski arišķīgiem centieniem eksistēt, un es ceru, ka tā arī būs būt uz mūžīgiem mūžiem, jo neviens secinājums neliecina par fukšu tradīciju beigšanas attaisnošanu. Nākotnes mērķi taču ietver sevī dvēseles augšāmcelšanos. Vai būtu cilvēcīgi liegt mūžīgo mieru turpmākajiem EDMV audzēkņiem?

Ernests un Jasmīna

RAGS LENĶĪ - INTERVIJA AR GUNDEGU ANNU VILSONI

Intervijas sākumam man Tev būs pāris ātrie jautājumi. Oboja vai angļu rags?

Angļu rags.

Garās skaņas vai gammas?

Garās skaņas.

Solo spēlēšana vai ieplūšana orķestrī?

Ieplūšana orķestrī.

Vaska koncerts vai "Tuonelas gulbis"?

Vaska koncerts.

Vaska koncerts vai Dvoržāka 9. simfonijas solo?

Vaska koncerts.

Labi, paliksim pie tā. Tā kā Tu teici, ka Tev tuvāks ir angļu rags, varbūt vari nedaudz pastāstīt, kas Tevi tik ļoti fascinē šajā instrumentā?

Pirmkārt, pūšana – pūst ir vieglāk nekā obojā, otrkārt, angļu raga skaņa, manuprāt, ir nepārspējami mīkstāka, maigāka, apaļāka nekā obojai. Angļu rags, manuprāt, pēc būtības ir domāts, lai izpildītu skaistus solo. Arī oboja tam ir domāta, jā, okei, piedošu, bet es domāju, ka angļu rags, pieņemsim, orķestrī būtu primārais variants, ko izvēlēties. Nevis kā Dvoržāks, kurš vēlējās saksofonu – es domāju, ka angļu rags ir labāka izvēle. Skan pāri ļoti labi.

Varbūt vari pastāstīt, kas ir bijuši Tavi spilgtākie mirkļi līdz šim, spēlējot angļu ragu?

Es tagad galvā atceros tikai savu pirmo momentu, kas bija ļoti neveiksmīgs – EDMS 75 gadu jubilejas koncerts Lielajā Ģildē, kad es angļu ragu tajā brīdī biju spēlējusi kādus divus mēnešus, un bija jāspēlē manas slavenās trīs notis "Melanholiskajā valsī", kuras man diemžēl nolūza. Skatītājos sēdēja tā laika prezidents Egils Levits – es domāju, ka viņš to īsti nedzirdēja, bet tur sēdēja arī mani radnieki mūziķi, kuri pateica: "Nu nekas, nākamreiz sanāks!"

Es kā mežradznieks šo sajūtu ļoti labi pazīstu, jo īpaši "Melanholiskajā valsī". Bet, ja Tu mini šos savdabīgos momentus, varbūt Tev ir bijuši kādi īpaši atgadījumi ar angļu ragu – vienalga, vai uz skatuves, vai trenējoties? Kaut kas smieklīgs vai kaut kas ne tik smieklīgs?

Nu, mans angļu rags ir uzvedies ļoti labi visus šos gadus, kopš esmu to spēlējusi – viņš man nepļīst, dara savu pienākumu. Ir bijušas vairākas reizes, kad mēlīte, saistībā ar to, ka tā ir platāka, ir ilgāk jātur ūdenī, bet man ir slinkums gaidīt, kad tā būs izpeldējusies, un es to izņemu ārā par agru. Tad man vienkārši gadās, ka neskan.



Tāpēc, ka tā ir pārāk sausa?

Jā, tā ir pārāk sausa, nav tik atvērta. Vēl cita lieta ir apakšējās notis. Tieši "Melanholiskajā valsī" man ir mazās oktāvas si – tas man neatskanēja kādu gadu, pusotru, līdz iemācījos pareizi pūst tajā trubā iekšā.

Noslēdzošais jautājums – es padzirdēju no maza putniņa, ka Tev šis skolas gads solās būt diezgan grandiozs, ar intensīvām programmām. Varbūt vari pastāstīt, kas Tev šosezon "draud"?

Pirmais, kas man draud, būs Sibēliusa "Tuonelas gulbis", Andra Dzenīša "Vientuļā priede" un Dārziņš ar savu "Melanholisko valsī" 4. decembrī. Dievs dod, lai man tās notis atskan! Es tomēr esmu iemācījusies nedaudz labāk spēlēt pa šiem gadiem. Iepriekšējā ieskaitē (oktobrī) nospēlēju Vaska koncerta pirmo daļu, tūlīt gan jau spēlēšu to arī Valsts svētku koncertā skolā. Tieši šobrīd man draud Vaska koncerta otrā daļa, kuru man būs jāspēlē nākamajā ieskaitē decembrī – tikai piecas dienas pēc skolas orķestra koncerta. Visgrūtāk ir iemācīties to, kas notiek Vaska koncerta otrās daļas vidū, un to, kas notiek pēc tam, tajā austrumnieciskajā kadencē. Spēlējot to kadenci, man ir bail, ka tūlīt manā klasē ierāpos kāda čūska. Pēc tam aiziet ļoti smuki un beidzas ļoti grandiozi. Es ceru, ka tikpat grandiozi beigsies arī šie draudi manam angļu ragam.

Esmu pārliecināts, ka draudi Tevi nenospiedīs. Veiksmīgu Tev šo intensīvo gadu un paldies, ka piekriti intervijai!

Sigvards

VAI EMĪLA DĀRZIŅA MŪZIKAS SKOLA IR IZCILA?

Vai Jūs (jā, jūs – lasītāj) tiešām domājat, ka varēsiet izteikt savas domas, teikt paldies par skolā paveikto, slavēt mūsu skolas īpašības un nozīmi, vai pat veikt izmaiņas šajās sienās – ja klusēsiet savā klases stūrītī?? Pa kādu ceļu Emīla Dārziņa dārzeni (mēs) un pats dārzs (skola) dodas – to mums ir vajadzīgs izprast kopīgi. Izveidoju aptauju, kas bija ļoti elementāra – katrs tajā varēja izpausties kā vēlējās – apbrīnot mūsu skolu vai pat kritizēt to. Aptaujā tika speciāli izvēlēti visatskīrīgākie audzēkņi; no piektās klases līdz trešajam kursam, dažādu instrumentu spēlmaņi, kāds no pirmās klases esošais – cits, tikai šogad atnākušais.

Mūsu skolas identitāte un atšķirīgums no citām skolām

Viena no visizteiktākajām īpašībām, kas audzēkņiem patīk mūsu skolā, ir tās mājīguma sajūta – atmosfēra ļoti jauka, skaņu vibrācijas telpās dod muzikālu noskaņu un citi skolēni ir pat draudzīgi. Skolotāji tika raksturoti kā profesionāli un nopietni, saprotoši un izpalīdzīgi. Jaunpienācēji jūt dziļāku saistību ar mūziku tieši EDMSkolā, jo, tā kā apkārtējā vidē attieksme pret mūziku ir nopietna, veidojas lielāka konkurence un griba labi mācīties.

“Reāli varētu pa naktīm gulēt šeit, mana skolotāja saprastu”

Šie fakti pat no vairākiem tika atzīti par ko tādu, ko citas skolas nespēj veikt. Skolas labais statuss kopā ar profesionāliem un saprotošiem skolotājiem ir piesaistījis daudzus nākt tieši uz šo skolu.

Vispārējie priekšmeti un mūzikas priekšmeti – problēma?

Tika izteiktas nelielas bažas, ka vispārējie priekšmeti traucē mūzikas dzīvei. Sākumskolnieki izteicās, ka stundu skaits ir pārāk liels, un nav laika, kad mācīties instrumentu ar visu “klasīšu” trūkumu, taču vidusskolas audzēkņiem bija savādāka situācija – vispārējo priekšmetu nav par daudz, bet mācības ir pārāk haotiski izkārtotas ar dīvaini lielām pauzēm un bezjēdzīgi vēliem stundu laikiem, kas traucē, piemēram, ar kameransambļa organizēšanu vai pat ar laikiem, kad paēst. Tika minēts, ka *“Vadība varētu vismaz pacensties padomāt arī par mums”* un *“Skola varētu uztaisīt labākus grafikus”*.

Skolotāji un mentālā slodze

Skolotāji.

Jau pieminēju skolotāju īpašības, taču nebūtu skaisti, ja neizceltu viņus kā mūsu skolas vienu no augstākajām virsotnēm. Visi izteica labas domas par EDMS pedagogiem – “forši”, “mīļi”, “izpalīdzīgi” un vēl neskaitāmi daudz citas frāzes. Tika izmantots vārds “motivējoši”, kas mums šajā skolā ir ļoti vajadzīgs, jo...

Mentālā slodze.

Nav brīnums, ka tika pieminēta mūsu gigantiskā slodze. Protams, paši esam izvēlējušies šādas mokas, taču daži uzskata, ka ik pa brīdim ir par traku. Tā kā mums nav ļoti daudz iespējamo risinājumu, tad atliek tikai doties pie skolotājiem. Lūk, šeit parādās viena no visbūtiskākajām mūsu skolotāju īpašībām – jūtas pret dārzeni – mums. Visvairāk izskanēja tieši motivācijas jēdziens, tāpēc ir ļoti svarīgi, ka mīļie pedagogi saprot, cik viņi mums ir svarīgi un dārgi.

“Kāpēc tās klavieres ir izjauktas?”

Skolas inventārs ir ļoti svarīga daļa no pašas skolas, bez tās nav iespējams funkcionēt. Mums ir paveicies, ka tiek doti līdzekļi, lai šai ēkai varētu būt viss vajadzīgais. Gan pianisti, gan citi instrumentālisti teica, ka klavieru kvalitāte ir šokējoši laba. Tas, cik daudz mums ir flīģeļu, un pie tam visi augstas kvalitātes, ir neiedomājami. Jauki arī ir redzēt, ka mūzikas korpusā gandrīz vairs nav veco pianīnu – tikai jaunie ir. BET...

Kas notiek ar klavierēm pie trepēm? Visiem ironiskā saistība ar EDMS ir tieši klasītes – precīzāk runājot, klasīšu trūkums. Protams, ka šo tipisko problēmu nevar vienkārši atrisināt, taču klavieres, kas tika novietotas pie mūzikas korpusa kāpnēm, nedaudz palīdzēja šo problēmu risināt, bet tagad, kad šie pianīni ir izjaukti, un iespējams, ka tuvākajā laikā neparādīsies jauni, daži jautāja – *“Kāpēc tās klavieres ir izjauktas?”*. Jācer, ka kaut kas drīzumā beidzot notiks.

EDMS – ceļš uz labu nākotni

Vienalga kādā skolā cilvēks mācās, galvenais ir pēc tam saprast, kas notiek ar viņa dzīvi. Izskatās, ka EDMS to ļoti labi spēj darīt. Daudzi (protams, ne piektdziesnieki) jūtas tik cieši saistīti ar mūziku, ka uzreiz pēc vidusskolas būs gatavi strādāt mūzikas jomā vai brauks uz ārvalstīm studēt mūziku vēl padziļinātāk. Šī skola saista audzēkņus ar mūziku pat vēl dziļāk nekā citas mūzikas skolas un dod labi redzamas un daudzveidīgas iespējas tālākai dzīvei.

“Man patīk...”

Katrs var domāt savādāk – būt īpašs, unikāls. Dažreiz nianses tomēr ir ļoti liela daļa no pašas skolas, tāpēc tās vērts pieminēt. Lai šo ideju nostiprinātu, noslēgšu rezultātu analīzi, citējot audzēkņu labās sajūtas par šo skolu, kuras nesanāk ielikt zem īpaša apakšvirsraksta.

“Man patīk, ka šeit nav tik pārāk stingri noteikumi”

“Man ļoti patīk jaunais mācību korpus”

“Es nevarētu būt laimīgāka par to, cik draudzīgi ir visi”

“Man patīk, ka varam ēst, kur gribam”

“Seši septiņi”

“Man patīk, ka visi esam ar mūziku vienoti”

TU VARI MŪS ŠĶELT

Es neatceros pēdējo brīdi, kad par sevi varēju teikt, ka nedziedu nevienā korī. Lai gan šogad kora skaits no pieciem ir sarucis uz vienu, satura ziņā svāri nosveras tieši uz šī viena kora pusi. Līdz šim tas bijis retums, bet tagad bieži sastopamas arī tādas dvēseles, kas ne reizi nav dziedājušas nevienā korī. Protams, kora mūzika ir latviešu tautas pamats, bet ne jau Dziesmu svētki ir vienīgais šī apgalvojuma pamatojums.

Ar kori "Sōla" devāmies uz Spāniju 20. septembrī. Šis brauciens sastāvēja no četriem koncertiem un viena konkursa. Katrs koncerts iesākās ar konkursa repertuāru, bet kopā katrā no tiem izskanēja 16 dziesmas. Šie koncerti notika baznīcās, un, ņemot vērā baznīcās notiekošās ceremonijas, bija viens izņēmums, kur piedevu lomu neizpildīja tautasdziesmas apdare "Rīga dimd", kā rezultātā izskanēja par vienu dziesmu mazāk, bet tā nebija klausītāju garlaikotības uzklauššana. Šajā dienā tieši pēc mūsu koncerta uz šo baznīcu brauca kāds ļoti svarīgs cilvēks, precīzāk, tas, kas no viņa ir palicis laicīgajā pasaulē, tāpēc "aijaijā" un "tralalā" nebūtu atbilstošas emocijas šī cilvēka piemiņas stundai.

Krasa atšķirība, ko ievēroju, salīdzinot latviešu klausītājus ar spāņu klausītājiem, bija apmeklētāju skaits. Iespējams, ka spāņi bija dzirdējuši labus vārdus par mums, bet,

runājot pēc pieredzes, Latvijā arī kvalitatīvus koncertus apmeklē tik kuplā skaitā tikai tad, ja par ieeju ir jāmaksā.

Bija ļoti patīkami redzēt, ka klausītāji tiešām novērtē mūsu sniegumu, katrā koncertā ceļoties kājās un aplaudējot vēl ilgi pēc pēdējās nots izskanēšanas.

Runājot par kopējo atmosfēru korī, varu teikt, ka šeit nošu un idejas uztvere paver daudz lielākas formālisma šķautnes nekā viss pārējais, kas ar šiem konkursiem un izbraucieniem nāk komplektā. Protams, nepieciešama arī savstarpēja saliedēšanās starp koristiem, kas tiek interpretēta ar visdažādākajām izpausmēm, bet pirmo reizi pamanīju tik izteiktu dziedāšanas lomas novietošanu otrajā plānā. Jā, spāņu klausītāji nepazīna latviešu valodu, bet tas nenozīmē, ka zemtekstu nevar parādīt arī savādāk, bez vārdiem, jo mūzika taču ir visiem zināma un saprotama valoda, kaut vai tikai "mažors- priecīgs, minors- bēdīgs" izpratnē. Arī manas dvēseles apskaidrības stīgas netika parautas ar šo izpildījumu, un es neteiktu, ka tā bija satura vaina. Bet jāņem vērā, ka esmu šeit tikai divus mēnešus, tāpēc tas noteikti nav objektīvs spriedums.

Konkursā uzstājamies pirmie pēc kārtas, kas noteikti nav labākais variants, bet, ņemot vērā, ka 3 kori no



mūsu konkurentiem šajā konkursā bija uzvarējuši jau vairākas reizes, mums nebija pārāk lielas cerības, tāpēc nesūdzējāties. Daudzi bija ļoti pārsteigti, ka mums diriģents neuzdeva toni un vienas dziesmas laikā pat pameta skatuvi, nododot diriģēšanas pienākumus mums, koristiem, kā arī viņiem likās interesanti, ka visas piecas dziesmas izpildījām kā vienu veselu. Piekrītu, ka tas bija ļoti drosmīgs gājiens no diriģenta puses. Protams, tas izskatījās iespaidīgi, bet rosināja domāt par konkursu jēgu. Varbūt tā ir pieredzes un profesionalitātes trūkuma vaina, bet pārlēgties no grieķu mitoloģijas uz Otrā pasaules kara ciešanām man aizņem ilgāku laiku par ~4 sekundēm/sitieniem, tāpēc arī šī vispusēji vienotā dziedāšana man likās kā šķērslis, jo, lai gan var un vajag saredzēt paralēles starp šīm dziesmām, tie tomēr ir patstāvīgi skaņdarbi. Šoreiz, manuprāt, šī individuālo dvēseļu nenovērtēšana sapludināja kontrastus, kaitējot mūzikai.

Bet par programmas izvēli lika aizdomāties koncertos pirmajā rindā sēdošo cilvēku žāvēšanās, lai gan, protams, gaumes atšķiras, tāpēc tas nav noteicošais. Bet šis skābekļa trūkums un arī koristu viedokļi lika aizdomāties, vai mēs dziedam, lai izklaidētos, vai iepriecinātu publiku, vai iegūtu augstāko punktu skaitu? Un arī vai šis žūrijas viedoklis nav pārāk subjektīvs, lai to uztvertu kā galveno ceļrādi? Visdrīzāk nē, jo, cik man zināms,



žūrija godīgi izsaka savus viedokļus bet noteiktu kritēriju izmantošanas un vienojas par uzvarētāju. Bet tas, manuprāt, ir visloģiskākais risinājums, jo šajā konkursā piedalās tik atšķirīgi kori, ka to nav iespējams ielikt kritēriju un formulu rāmī, tāpēc arī nevēlētos pārnest citiem koriem par vizuāliem iesudējumiem paralēli dziedāšanai, jo kā var salīdzināt indonēziešu un filipīniešu kultūras ar latviešu kultūru?

Jāpiekrīt, ka uzvaras nozīme, lai gan to nepiedzīvojām, šajā braucienā tiešām netika likta augstāk par pašu procesu. Protams, kad jau ceturto reizi kori "Kamēr..." nosauca kā uzvarētāju, no sākuma pārņēma brauciena bezjēdzības sajūta un palika žēl katru nedēļu šim nolūkam ziedotās sešas astronomiskās stundas, bet šī sajūta drīz pārvērtās gandarījumā un lepnumā, kad kopīgi vienojāmies Jāzepa Vītola kora dziesmā "Gaismas pils", jo tas atgādināja par mūsu tautas spēku. Visspilgtākās atmiņas ir tieši no ballītes pēc konkursa, kur visi kori bijām kopā. Mani pārsteidza popdziesmu dziļums un emocionalitāte filipīniešu kora izpildījumā. Lai Vītols un Dārziņš piedod par šo salīdzinājumu, bet pēc šīs dziesmas dzirdēšanas viņu izpildījumā man tiešām nācās piekāpties, ka

popdziesmas nav ne gramu sliktākas par "Lauztajām priedēm" vai "Beverīnas dziedoni".

Un protams, arī mūsu pašu kori nepalika nesadziedājušies. Jurģa Cābuļa, Kaspara Ādamsona un arī Airas Birziņas vadībā izpildījām tautasdziesmu apdares, Selgas Mencēs, Jāzepa Vītola un Emīla Dārziņa mūziku.

Mani ļoti iepriecināja konkurences sajūtas neesamība, ko radīja savstarpēja draudzība starp koriem un zināma nojausma, pat cerība, ka korim "Kamēr..." piršķirs šo balvu jau ceturto reizi. Starp mums nebija ne kriptiņas naida vai greisirdības. Un arī ārzemnieku kori atbilst šim aprakstam. Indonēziešiem nevarēja paiet garām, nedzirdot vārdu "sorry" vai kādu komplimentu, bet filipīnieši katru reizi, mūs ieraugot, meta smaidus un veiksmes vēlējumus mūsu virzienā.

Jasmīna



IEPAZĪSTAMIES!!

Grupa "Aptumsums" - kanibāli?



Grupās vadībā -

Kristians(20). Kristians ir grupas vokālists un ģitārists, topošais bundzinieks grupai "Fuile". Pašmācībā Kristians pēdējos 2-3 gados apguvis ģitārspēli un bungas. Brīvajā laikā nodarbojas ar mūziku, kādu brīdi arī skeitoja, retu reizi fotografē un zīmē.

Mīļākais siers - siera bize
Nemīļākā krāsa - neona rozā.



Šis **vērienīgais subjekts ir Renārs (19)**, kas papildina grupas sastāvu ar basģitāru. Līdzdarbojas Kristianam grupā "Fuile", kā arī "Social Sunrise". Sākotnēji mācījies ģitāru, vēlāk atklājis basu, ko acumirkļi iemīlējies, un spēlē jau aptuveni 3 gadus. 9 gadus apmeklēja tautas dejas, 6 gadus vieglatlētiķu, modernās dejas, bet galu galā nonācis pie mūzikas.

Mīļākais siers - kūpināts sarkanais Līgo siers
Nemīļākā krāsa - gaiši zaļa un disfunkcionāli sarkana.

Viņam seko **dubultoriģinālais Kārlis (21)** - grupas bundzinieks. Ārpus "Aptumsuma" Kārlis paralēli darbojas arī grupā "Mörkvarg", iepriekš arī grupā "Fuile". Dzimis mūziķu ģimenē un sitaminstrumentālista gaitas sācis 7 gadu vecumā mūzikas skolā. Pašmācībā apguvis bungu komplekta spēli, ko mācās jau 8 gadus, vēlāk ar privātskolotāju sakārtojis tehniskās prasmes un "atklājis muzikālo būtību, filozofiju". Ārpus mūzikas galvenokārt interesē datorspēles (gan spēlēt, gan taisīt!) - viņu aizrauj matematika un programmēšana, uz ko "aizvilka" viņa brālis. Brīvajā laikā arī skeito, interesē ekstrēmie sporta veidi, piemēram, izpletņlēcšana, klinšu kāpšana u.tml.

Mīļākais siers - Gouda

Nemīļākā krāsa - vidēji zila



Šo grupu noslēdz **Marta (18)**, grupas ģitāriste un sociālo mediju pavēlniece. Sākumā vēlējās spēlēt klavieres, taču pēc vecāku iniciatīvas uzsāka akustiskās ģitāras spēli 2020. gadā, tomēr pirms 2 gadiem nopirkta elektriskā ģitāra ar privātstundu palīdzību kļuvusi par viņas instrumentu. Hobbiji ārpus mūzikas - fotografēšana, zīmēšana, visaptverošas mākslas izpausmes. Bez tam Marta ir aktīvi nodarbojusies ar klinšu kāpšanu, dejošanu, parkūru. Nedaudz no visa.

Mīļākais siers - kamambērs, feta

Nemīļākā krāsa - neona dzeltena



Šīs pašdefinētās post hardcore grupas gaitas aizsākas ar Kristianu, kas pirms pāris gadiem radīja pirmo dziesmu, ko ar Kārļa palīdzību prezentēja zinātniski pētnieciskajā darbā. Tas iedvesmoja viņu un Renāru izveidot grupu. Pirms 2 gadiem februārī viņi šo ideju cēla gaismā, un ziņa nonāca pie Martas, kas kļuva par grupas ģitāristi. Grupas darbības laikā bundzinieki ir mainījušies 2 reizes, pirms pie bungām atgriezās Kārlis.

"Visu ko pagaršo, un tad iegaršojas,"

smejas Kristians. Tāpēc arī Kārlis tiek dēvēts par "dubultoriģinālo". Tā kā trīs no dalībniekiem jau pavadīja savas dienas kopā skolas gaitās, komunikācija un grupas veidošanās nāca viegli.

Lai gan katram dalībniekam ir savas tīkamākās grupas un žanri, vistuvāko mūziku tai, kas top savā grupā, klausās Kristians. Katrs dalībnieks sniedz grupai kaut ko savdabīgu, kas tuvs viņa paša muzikālajai "garšai". Tika pieminētas vairākas grupas, no kurām katrs iespaidojas gan konceptuāli, gan izpildītājmākslas ziņā: "Title fight", "Julie", "Citizen", "Basement", "Nirvana" (pašā sākumā). No Kārļa puses art rock, post rock un math rock, grupa "Pretend" (no kuras viņš PAVĒL lasītājiem noklausīties "Tapestry'd life"), "Deftones", "Tool" un "Black Midi". Renāra vismīļākā grupa ir "Apati", bauda arī "Tool". Martai tuvākās grupas ir "Lovejoy" un "Motorama".

Katram dalībniekam mīļākās grupas laika gaitā ir mainījušās, un iedvesma - attīstījusies. Sākotnēji Kristians mūziku nav klausījies nemaz, tad, spēlējot "Forza Horizon", iemīlējis elektronisko mūziku un visbeidzot pirms aptuveni 5 gadiem savu klausīšanās vēsturi sāka ar "Metallica" un "Nirvana", ar laiku izpētot arvien mazāk un mazāk zināmas grupas.

Kārlis klausās teju visu, ir gājis cauri vairākām muzikālām fāzēm - no dubstepa uz neizprotamiem skaņu murskuļiem, "kā zirnekļu tīkls izplešoties" pāri vairākiem žanriem. Renārs mūziku iepazīna caur tēta veco telefonu, kurā bija lejupielādētas vairākas dziesmas un albumi, pamatā džezs septiņdesmito gadu stilā. Martas ģimenē vienmēr skanēja mūzika, īpaši pieminēta grupa "AC/DC", pirms kovida klausījās nedaudz no visa, taču līdz ar kovida sākumu sāka klausīties indie roku, kas aizveda pie tagadējiem favorītiem. Visiem mūziķiem kopējas saknes - visi ceļi ved uz "Nirvana".

Lielākās grūtības grupas darbības laikā ir bijušas saistībā ar bundziniekiem: dalībniekiem ir ļoti svarīgi, ka mēģinājumi kopā notiek regulāri, lai neaizmirstos ne dziesmas, ne saspēlēšanās sajūta ar pārējiem biedriem.

Galvenais mērķis grupai ir ierakstīt vai nu dziesmu, vai, cerams, albumu, kā arī uzstāties uz festivāla "Summersound" skatuves. Pamatā ir vēlme izbaudīt procesu, veidot mūziku un redzēt, kur tā aizvedīs.

Grupas dalībnieki motivē citus jauniešus, kas vēlas uzsākt grupu un veidot mūziku, ar siltiem ieteikumiem. "Dari to! Vienkārši dari! Ja ir laiks un nauda, tu vari spēlēt grupā. Neuztraucies, būs labi! Ja esi pats savs heiteris, ej pie terapeita!" Un pats galvenais: "Tu varēsi lielīties saviem bērniem, ka biji grupā!!!"

Petra



SVĒTDIENA AR SOCIAL SUNRISE

Ir aukstas svētdienas pulksten 12:15 dienā. Četri puisi sēž kādā Ādmiņu ielas kāpņu telpā un gaida, kad tos ielaidīs aizslēgtajā studijā. Īrētajā studijā puisi netiek iekšā pirmo reizi, bet ir pārliecināti, ka šāds atgadījums notiek ne pēdējo reizi. Visbeidzot ierodas īpašnieks, tos ielaiž un grupas Social Sunrise mēģinājums var sākties!



Četriem puisiem – dziedātājam Krišjānim, ģitāristam Krišam, bundziniekam Hugo un taustiņinstrumentālistam Sigvardam – pēc pāris minūtēm pievienojas arī basists Renārs, bez kura skanējuma grupa izklausīsies nepilnīgi.

Katram ir sava loma un uzdevums. Ritma grupā Hugo un Renārs tur tempu, ritmisko balansu un ieliek to drošās robežās. Sigvards un Krišs piepilda harmonisko faktūru un dod grupai sevišķo krāsu. Savukārt, tik pat nozīmīgs darbs ir Krišjānim, kurš ar savu balsi tembru un dziedātājiem vārdiem veido grupas imidžu pasaulē.

Šis ir viens no pēdējiem mēģinājumiem pirms 8. novembra koncerta, kurā grupa gan būs iesildošajā lomā, tomēr uz to ir jā sagatavo pietiekami nopietna programma. Puisiem jāatskaņo nieka piecas dziesmas, bet četras no tām ir viņu oriģināldziesmas un tikai viena no tām ir t.s. cover dziesma. Kā labi zināms, atskaņojot oriģināldarbus, pasaulei tiek parādītas autora īstās domas un krāsas, tāpēc Social Sunrise dalībnieki saliek katru posmu un katru akordu pa vietām. Svētdienas divu stundu garais mēģinājums paiet ļoti ātri un produktīvi, kā nenotiek katru reizi... Tiek izstrādātas pēdējās problemātiskās vietas un pat izdomāta precīzāka struktūra vienai no oriģināldziesmām, kura savu pirmatskaņojumu piedzīvos tieši koncertā!

Kā jau katrā mākslinieku grupā, pastāv dažādi uzskati un dažādas idejas par to, kā būtu jāskan dziesmām un kā tās būtu jāveido. Protams, ka rodas domstarpības, bet vismaz līdz šim tās nav novedušas līdz kataklizmiski apokaliptiskām pasaules beigām un grupas turpmākai neeksistēšanai. Domstarpības tiek atrisinātas un tiek atrasts tāds vidusceļš, lai neviens nepaliktu neapmierināts. Tā kā puisi ir studenti, lielākā problēma ir atrast laiku, kurā ielānot mēģinājumu. Darba dienas ir aizņemtas ar mācībām un darbiem, tāpēc vienīgais ērtais laiks ir brīvdienas. Tas bieži vien nozīmē, ka iepriekšējās dienas ballītes ir vai nu jāizlaiž, vai nu jānovada ar vēsu prātu.

Divu stundu garais mēģinājums beidzas, studijas īpašniekam īre tiek samaksāta, puisi atvadās viens no otra un dodas katrs savā virzienā. Nākamais mēģinājums jau ir sarunāts un līdz tam katram vēl ir jāizdara savs individuālais darbs, lai koncerts skanētu neatkārtojami!

Sigvards



SIMBOLISMA DIENA

Rudens brīvlaikā (kas vidusskolēniem neeksistē), piektdien, 24.oktobrī skolā norisinājās lekcijas par simbolismu mūzikā, literatūrā un mākslā. Tāds formāts dod iespēju aplūkot stilu no dažādām pusēm, ieraugot saskarsmes punktus un atšķirības. Idejiski, tādā Simbolisma dienā bija jāaptver praktiski viss simbolisms kā virziens.

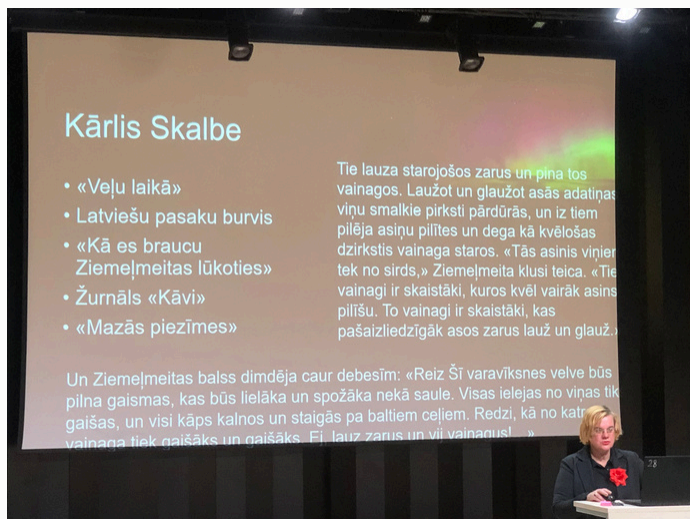
No sākuma ar Tezaura palīdzību definēsim, kas tad ir simbolisms:

1.Simbolu kopums, sistēma, arī simboliska izteiksme (piem., rakstnieka, dzejnieka daiļradē).

2.19. gs. beigu un 20. gs. sākuma Eiropas literatūras un mākslas virziens, kura pārstāvji savos darbos kā galveno izvirzīja simbolisku izteiksmi.

Tomēr atceroties par iepriekšējiem gadiem, es domāju, ka lekcijās vairāk pievērsīsies simbolisma otrajai definīcijai. Diemžēl, vairākumā tika runāts par simbolisma izpausmēm, simboliem, nevis par virzienu.

Lekciju par **simbolismu literatūrā** jeb "Nekas nav (tikai) tas, kas šķietas" vadīja mūsu skolas latviešu valodas un literatūras skolotāja **Ieva Āne-Miķelsone**. Sākot ar vispārējo skaidrojumu, kas ir simboli un kādi ir skaidrojumi dažādiem simboliem, beidzot ar konkrēto autoru – simbolistu dzejoļu piemēriem, Miķelsone pieminēja arī "Simbolistu manifestu", kura publicēšanas diena skaitās simbolisma dzimšanas diena. Klausīties, kā viņa lasa dzejoļus, varētu visu mūžu – tik aizraujoši, izjusti un vienlaikus neparasti viņa to dara.



Savukārt ar **simbolismu klaviermūzikā** mūs iepazīstināja muzikoloģe un pedagoģe **Ilze Medne**. Man šī lekcija likās viskodolīgākā un strukturētākā. Medne ar komponistu citātiem pierādīja to, ka, piemēram, Emīls Dārziņš ticēja "ideju pasaulei". Ar šādiem faktiem jau var apgalvot, ka komponista daiļradē ir simbolisma pazīmes.

Jo sekojošās lekcijās man nepietika ar pierādījumiem, kāpēc konkrēto komponistu vai mākslinieku var pieskaitīt pie simbolisma. Ja katru darbu, kur ir simboli varētu definēt par simbolismu, tad arī Bahs ir tīrākais simbolists. Svarīgākais, pēc kā var kādu pieskaitīt pie simbolisma ir ticība konkrētai estētiskai filosofijai par ideju kā par kaut ko augstu, kam ar simbolu palīdzību var izveidot formu, padarīt to reālu. Idejai ir jākalpo kā Dievam, bet iedvesma – atslēga "ideju pasaulei".

Par **simbolismu mākslā** lekciju vadīja **Guntars Gritāns**. Šī lekcija ļoti atgādināja kultūras un mākslas pamatu stundas. Nevaru teikt, ka nebija interesanti, bet man arī šeit pietrūka mākslinieku biogrāfisko informāciju, viņu teikto, kas palīdzētu saprast mākslas darbus. Tomēr gleznas un grafiskie zīmējumi, ar kuriem Gritāns iepazīstināja skatītājus, bija rūpīgi un pārdomāti izvēlēti – katrs attēls ļoti precīzi atklāja simbolisma būtību un kalpoja kā kodolīgs, vizuāli spēcīgs piemērs šī virziena raksturīgajām idejām un noskaņām.



Pēdējais lektors Orests Silabriedis stāstīja par simbolismu mūzikā. Pateicos par to, ka Silabriedis pieminēja terminu "Ideja", tomēr tālāk stāstot par komponistiem, šim sarakstam pievienoja dažus pavisam "ne simbolistus".

Pēdējais, ko gribētos teikt, ir tas, ka būtu izcili, ja lektori mazāk atkārtotos un iepriekš sarunātu, kurš par ko runās.

Paldies organizētājiem par pasākumu, pārdomas bija daudz!

Karīna

RECENZIJAS

JŪS DRĪKSTAT TAISĪT CIET AUSIS

Šādi vārdi skanēja no diriģenta Jāņa Stafecka pirms koncerta, paziņojot visiem Latvijas Nacionālās operas 2. balkona klausītājiem par viņu ne pārāk veiksmīgajām dzīves izvēlēm un attiecīgi – ne tik klusajām nākotnes perspektīvām.

13. oktobrī devos uz Latvijas Nacionālo operu, lai klausītos konkrētas simfonijas atskaņojumu, kuru, visticamākais, tuvāko pāris gadu laikā Latvijas teritorijā dzirdēt nevarēs. “Kuru simfoniju?”, Jūs jautāsi. Protams, ka Gustava Mālera astoto simfoniju.

To atskaņoja Latvijas Nacionālais simfoniskais orķestris (kura izmērs paplašinājās tik vērienīgi, ka palika neērti – pikolo flautas jau bija divas) ar tā nu jau iepriekšējo galveno diriģentu Tarmo Peltakoski pie diriģenta pulsts. Tomēr Mālers uzskatīja, ka ar tik milzīgu orķestri, protams, ka nepietiks, vajag korus. Koncertā piedalījās arī VAK Latvija, Latvijas Nacionālās operas koris un Rīgas Doma koris Tiara. Mums ir kori? Nu tad vajag arī solistus! To bija patiesi daudz – Čena Reisa – soprāns, Silja Ālto – soprāns, Annija Kristiāna Ādamsons – soprāns, Justīna Gringīt – mecosoprāns, Zanda Švēde – mecosoprāns, Tomass Katajala – tenors un Rinalds Kandalincevs – baritons. Vēl jāpiemin, ka sākumā pieminētajiem 2. balkona klausītājiem (tādiem kā es) bija dāvāta privilēģija klausīties vēl kādus 8 – 10 trompetistus un trombonistus tieši sev aiz muguras, tāpēc drīkstēja aizvērt savas ausis, lai gan skaļums bija ļoti ciešams un pat patīkams, bet varbūt recenzijas autors vienkārši lēnām paliek kurls. Tātad atskaņotāju saraksts garāks nekā dažu vietējo provinšu iedzīvotāju skaits.

Simfonija ir sadalīta divās daļās – pirmā – himna “Nāc, radītājs Gars!”, otrā – fināla aina no Gētes “Fausta”. Pirmā daļa iesākās nedaudz nestabili. Nebija īsti skaidrs, kurš iesāka ar ko un kurš nepaskatījās vai paskatījās uz diriģenta roku. Protams, operas akustika, kura nav piemērota šāda tipa koncertiem krietni nepalīdzēja pavairot atskaņojuma kvalitāti. Tomēr lielais sastāvs veiksmīgi atstāja miglā glumīgo sākumu un devās uz priekšu. Otrā daļa jau ienesa izkoptu un stabilāku orķestra skanējumu, ar kura palīdzību arī solistiem bija vieglāk izpausties.

Daudzi vēlas dzirdēt, kā Tarmo Peltakoski šo darbu diriģēs pēc 20 gadiem, sakot, ka viņš vēl nav īsti tam nobriedis. Man kā jauniešiem, klausoties un vērojot jauniešus, kurš ar jaunības maksimālismu deva no sevis visu, patiesi radās īpaši pozitīvs iespaids. Pašas

pēdējās 5 minūtes no koncerta pavadīju pieliecies, lai redzētu kā Tarmo vada šo milzīgo sastāvu. Pēdējos simfonijas momentus viņš pavadīja faktiski pagriezies pret visu pārējo orķestri, vadot balkona trompetes un trombonus. Šis skats man liekas, ka paliks prātā visu mūžu – tā intensitāte no melnajām, kantainajām brillēm, kuru saskatīju, manī uzdzina ekstāzi. Tomēr visvairāk, manuprāt, jāizceļ lieliskie kori. To atskaņojuma kvalitāte patīkami pārsteidza. Īpašs kompliments jāizsaka Rīgas Doma meiteņu korim Tiara. Bērniem parasti koncentrācija nav pati izteiktākā īpašība, bet šīs meitenes sēdēja pašā augstākajā gatavībā! Tad, kad “zvanīja dežūras zvani” viņas lēca kājās un vistīrākajā intonācijā, attiecīgajā dinamikā un pareizajā tēlā nodziedāja savas partijas.

Pēc koncerta recenzijas autors vēl vismaz 30 minūtes bija bez vārdiem. Šī simfonija tiešām ir darbs, kas spēj pieskarties dvēseles dziļākajam nostūrim vienalga, vai esi ticīgs Dievam, vai neesi. Katram ir dota iespēja atrast savu mērķi šajā mūzikā.

Nedaudz žēlīgi gan izskatījās nabaga solisti – novietoti izceltās bedres vidū ar saviem pat ne krēsliem, bet paliktnīšiem.

Sigvards

NEGRIBĒJĀS GULĒT, NEGRIBĒJĀS ARĪ STARPBRĪDI

Ar šo teikumu vislabāk varētu raksturot koncertu, kas norisinājās 26. septembrī Rīgas Kongresu namā. Mūsu Latvijas Nacionālais simfoniskais orķestris kopā ar franču diriģentu Žanu Kristofu Spinozi un citiem izciliem mūziķiem radīja vakaru, kuru nevarēja tikai klausīties – tas bija jāizdzīvo.

Mūzikas vakaru atklāja latviešu komponista un jubilāra Pētera Vaska “Cantabile” stīgu orķestrim. Sākot ar vienkāršiem, bet koncentrētiem čellu unisoniem, skaņdarbs pamazām auga plašākā, piesātinātā faktūrā. Lirisks un atmosfērīks, tas ievilkā klausītājus savā straumē, liekot to izjust līdz sirds dziļumiem.

Tālāk orķestris aizveda klausītājus ceļojumā uz baroka laikmetu, sākot ar Antonio Vivaldi “Sit nomen Domini” no cikla Laudate pueri, turpinājumā atskaņojot Johana Sebastiāna Baha Koncertu klavesīnam un orķestrim re minorā. Vivaldi četrminūšu skaņdarbs aizskrēja tik ātri, ka es gandrīz vai nepamanīju to. Likās, ka soprāns Nina Spinozi, iespējams, akustikas dēļ īsti “nenokāra” piemēroto dinamiku, tāpēc reizēm veidojās negaidīti crescendo vienas notes garumā. Savukārt levas Saliētes klavesīna “balsi” varēja izbaudīt visā trīsdaļu ciklā. Īpaši uzrunāja interpretācijas noskaņa, jo orķestris

un soliste skanēja bezkaislīgi, stilistiski tīri un pārliedzinoši. Apbrīnojama bija arī sinhronā saspēle – klavesīniste un orķestris jūtami elpoja vienā ritmā. Vienīgi neliels pārdomu mirklis: spēlējot no notīm, solistei acīmredzami trūka trešās rokas lapu pāršķiršanai (varbūt šoreiz tiešām būtu noderējis lapu šķirējs). Pirmā daļa beidzās ātrāk, nekā gribējās, un 25 minūšu starpbrīdis šķita kā pārbaudījums pacietībai. Galvā jau riņķoja domas par Gabriela Forē “Rekviēmu”, kuplā orķestra skanējumu, Valsts Akadēmisko kori “Latvija”, solistiem Ninu Spinozi un Halvoru Melienu. Lai arī skaņdarbs ilga apmēram 40 minūtes, uzmanība ne mirkli neatslāba. Kora varenais skanējums garīgi pacēla klausītāju sirdis, savukārt solistu askētiskums atvēra iekšēju mieru un personīgus dziļumus. Īpaši patīkami pārsteidza perfekti mežragu saucieni kulminācijās un orķestra emocionālā vienotība. Otrā koncerta daļa atstāja spēcīgu, dziļi rezonējošu iespaidu un noslēdza vakaru ar patiesi pacilājošu sajūtu.

Karīna

LATVIEŠU MŪZIKAS PAMATS

Dienu un nakti mūsu kori strādā pie kora dziesmu apguves. To pierāda gan kora, gan arī kora mūzikas koncertu skaits. Bet vai iespējams izdziedāt visas dziesmas? Tikko kā dziedātājiem liekas, ka pēdējā nots ir izskanējusi, tā kāds komponists izdomā pierakstīt vēl kādu frekvenču kombināciju noteiktā secībā un pavēl kādai dziedātāju kopienai šīs skaņas izvest publikas priekšā. Bagāts ir ne tikai latviešu dziedātāju un klausītāju pūrs, neatpaliek arī daiļrades nodaļa, kur pieskaitāma arī folklorā un tautasdziesmas. Latviešu kormūzikā tautasdziesmu melodijas diezgan bieži liek par sevi manīt. Un viena no vietām, kur tās varēja sastapt bija kormūzikas koncerts NMV Emīla Dārziņa koncertzālē 2025.gada 15. oktobrī.

Koncerts sākās ar mūsu pašu Rīgas Doma meiteņu kora TIARA izpildītām latviešu tautasdziesmu apdarēm. Pirmais skaņdarbs aktualizēja jautājumu par dziesmu bezgalību. Lauras Jēkabsones “Kas var dziesmas izdziedāti?” spilgti neatšķīrās no jau dzirdētajiem komponistes ražojumiem un nomainīja manas domas, ka vienīgais Lauras Jēkabsones skaņdarbs, kur jūtama kaut neliela atkāpe no amatniecības ir “Divdūjiņas”. Nākamajā apdarē bija jūtamas iezīmes no pamatu licēja Jāņa Cimzes harmoniju ziņā. Andra Sējāna harmoniski maigā vētra ar nosaukumu “Saulīt’ vēlu vakarā” bija laba pāreja no formulām uz intuīciju. Es domāju, ka vērtīgāk ir rakstīt tādu mūziku, ko ir iespējams regulāri izpildīt, nevis radīt daiļradi atvilktnei. Lielākā daļa mūsu kora ir amatieri, tāpēc melodiskums un idejas sasniedzamība ir neatņemamas kora

dziesmu sastāvdaļas, bet sarežģītākais ir savu komplicēto un aizplīvuroti izpausto ideju izteikt vienkāršiem vārdiem (notīm), un šī uzdevuma izpildē Andris Kontauts ir virsotne. Dziesmā “Pret sauli pērkona kumeļi skrēja” saklausāmi jau vismaz trīs reizes Andra Kontauta daiļradē dzirdēti vārdi, bet saturs ir atšķirīgs katrā skaņdarbā. Arī ja nošu sakārtojumos redzamas līdzības, tas netraucē. Runājot par izpildījumu, kā izbijis Andra Kontauta kora dalībnieks varētu tikai piebilst, ka komponists varbūt bija iecerējis brīvāku izpildījumu šim skaņdarbam, bet kopumā nekas ausis plosošs šeit nebija dzirdams. Bet nākamais skaņdarbs ir cits stāsts. Protams, šis koris ir ļoti stiprs gan tehniski, gan mākslinieciski, bet dot sākumskolas audzēknim Stradivari vijoli ir apšaubāms jautājums. Salīdzinot Austrīņas skaņdarbu “Ūdens dziesma” ar sākumskolas audzēkni varbūt arī ir ļoti drosmīgi, bet akcents liekams tieši uz Stradivari TIARU. Manuprāt, kora soprāni šo dziesmu izpildīja pārāk profesionāli. Protams, šī dziesma nevar būt rakstīta pavisam amatierīgiem korim, jo tās “augšīņas” aizsniegt prasa lielu darbu, bet šeit jāatrod līdzsvars starp operiskiem soprāniem un gaisīgiem klepotājiem. Nākamais skaņdarbs atkārtoti pierādīja, ka tautasdziesma nav jāizmanto precīzi, kā oriģinālā rakstīts. Atkal tika manīts jau Lielajā Mūzikas balvā dzirdēts paņēmiens lietot tautasdziesmas piedāvātās skaņas, nomainot skaņkārtu. Bet šoreiz Ērika Ešenvalda “Seši mazi bundzinieki” pārvērtās par 12 bungu sitējiem. Bija dzirdams ārkārtīgi liels, dziesmai neatbilstošs blīvums, kas jau sāka izklausīties pēc orķestra. Protams, tas var būt speciāli, bet šoreiz, manuprāt, šis kuplums bija tautasdziesmas saturam pārāk milzīgs.

Otrajā koncerta posmā bija ekskluzīva iespēja dzirdēt no Vācijas atbraukušo “Hannoveres meiteņu kori”. Nosaukums jau liecina par Latvijas un Vācijas kora skaitu atšķirību, bet tehniski šis koris neatpaliek. Koris izklaidēja gan ausis ar ļoti atšķirīgiem skaņdarbiem, gan arī acis ar dažādām kustībām. Starp dziesmām nemaz negribējās izjaukt atmosfēru ar pelnītiem aplausiem, kurus palīdzēja nopelnīt arī kora koncertmeistars ar savu izteikto emocionalitāti. Bet “Salve Regina” un “Ave Maria” notis, manuprāt, bija rakstītas maigākam izpildījumam, nekā koris piedāvāja – jau uz “Dies irae” vai “Lacrymosa” pusi. Arvo Pärt skaņdarbs “Zwei Beter” nošu ziņā bija diezgan līdzīgs sākumā minētajam Lauras Jēkabsones skaņdarbam “Divdūjiņas”. Būtu ļoti interesanti dzirdēt, kā šis koris izpilda kaut vai šo pašu dziesmu, Selgas Mences, Maijas Einfeldes, Pētera Vaska vai vēl kāda latviešu komponista kormūziku, jo tas, manuprāt, koristiem varētu būt baudāmi un ļoti atbilstoši. Savukārt diriģentam izskatījās, ka visvairāk pie sirds iet tieši klasika, Rosini.

Tines Bečas dziesma "Deliver Me, o Lord" atgādināja, ka koris ir ļoti plašs instruments un ka šo plašumu var iegūt ne tikai palielinot bundzinieku skaitu, bet paplašinot esošo bundzinieku iespējas. Šī dziesma bija gan saturiski un tembrāli interesanta, gan arī acis mielojoša, jo šeit pat diriģents kļuva par vizuālu objektu. Un šī posma noslēgums bija liela atkāpe, kontrasts iepriekš dzirdētajam. Šlāģerīgas, vienkāršas beigas gan harmoniski, gan ritmiski, gan arī saturiski.

Koncerta noslēgumā abi kori vienoja spēkus, lai izpildītu Roberta Šūmaņa "Wassermann" un Ērika Ešenvalda "Lux aterna". TIARAS maigums un Hannoveres meiteņu kora soprāni radīja nepieciešamo līdzsvaru un ansambliskumu šo dziesmu izpildījumam. Daļa no Hannoveres kora izpildītā bija valodā, kādā runā tikai kāda kalnos dzīvojoša cilts, kas lika domāt par to, vai ir jēga dziedāt tādā valodā, ko vispār neviens zālē nesaprot?

Es noteikti būtu lasījis tulkojumus, ja tie būtu pieejami, bet ne jau vārdi ir galvenais. Kora mūzika ir jāklausās ar sirdi, jo bieži vien arī dziesmu vārdi zināmā valodā ir nesaprotami izpildījuma, uzrakstījuma vai uztveres rezultātā. Protams, vārdi pieliek klāt vēl vienu zemteksta slāni, bet šoreiz pilnīgi pietika ar kora sniegumu un diriģenta mazajiem iestarpinājumiem starp skaņdarbiem. Es ļoti ceru, ka sadarbība ar citu valstu koriem turpināsies, jo tas ir ļoti labs veids, kā paplašināt mūsu muzikālo redzesloku, bet tas jārealizē tādā veidā, kas neļauj mūsu folkloras kalniem kļūt augstākiem par to novērtējumu.

Jasmīna

AURĒLIJA ŠIMKUS - SKAISTA INTERPRETĀCIJA VAI NEPAREIZI SPĒLĒTI SKAŅDARBI?

Mūsu bijusī skolas audzēkne Aurēlija Šimkus oktobri ieskandināja ar baroka mūziku - Bahu, Hendeli un Skarlati, kā arī ar Brāmsa variācijām par Hendeļa tēmu (op. 24). Viņai piemīt spilgta interpretācijas izjūta pret skaņdarbiem ar dažādām emocionālām intensitātēm un unikālu mūzikas attieksmi pret katru izvēlēto komponistu, bet vai šoreiz bija parāk liela novirze no baroka?

Nākot uz koncertu, kas balstīts baroka laikmetā, biju gaidījis saklausīt nošu skaidrību un punktuālismu, bet, solokoncertam iesākoties ar Baha "Itāļu koncertu" Fa mažorā, nebija īsti saprotams, vai tas tika labi attēlots. Bija jūtama tempa elastība, daudzveidīga emociju izpausme un neparasti liels ritenuto. Varētu pat teikt, ka Aurēlija Šimkus vairāk

pievērsās skaņdarbam no romantisma laikmeta skatu punkta nevis baroka raksturīgajām tendencēm. Taču, lai gan izklausās, ka ļoti kritizēju viņas spēles tehniku, jāsaka godīgi, ka Šimkus tik un tā atskaņoja šo skaņdarbu brīnišķīgi un skaisti, un man pat ļoti patika viņas priekšnesums. Bet vai tā interpretēt bija labi - grūti teikt... Runājot par Baha "Čakonu no Otrās partitas vijolei re minorā", atkal bija jūtams, ka nav īsti "tīrs" baroks, tomēr šeit jau viņa stingrāk pieturējās pie noteiktās formas, tempa un dinamikas.

Personīgi, nekad nebiju dzirdējis Skarlati sonātes, tāpēc, kad Aurēlija Šimkus skaisti atskaņoja sonātes sol minorā un Re mažorā, guvu labu iespaidu un sajūtas par šiem skaņdarbiem un pašu komponistu. Dominēja krāsainība, dažādi ornamentu un interesantas pasāžas, bet, protams, tās tika atskaņotas viņas interpretācijā. Jāpiemin arī kontrasti starp labo un kreiso roku, kas veidoja interesantu kopējo faktūru. Mani tik ļoti neuzrunāja sonāte sol minorā, bet nevaru teikt, ka kaut kas konkrēts tika slikti nospēlēts, tāpēc tur laikam jāsāk runāt par manām garšas kārpiņām.

Hendeļa skaņdarbu interpretācijā jau bija mazāk jūtami kontrasti, lielāka cieņa uz Baroku ar frāzējuma strukturēšanu un nebija liekas romantizēšanas. Svarīgi arī pieminēt pedāļa lietojumu, jo nevarēja saprast - par daudz? Pietiekami izmantots? Ne tikai Hendeļa skaņdarbos, bet gandrīz visā koncertā skaņas saplūda kopā un mijās viena otrai virsū, taču ļoti vienkārši - tā varēja būt akustikas un Melngalvju nama iekšējās telpas uzbūves īpatnība.

Nu tad beidzot tikām līdz Brāmsam. Lūk šeit Aurēlija Šimkus varēja izpausties tā, kā jau vēlējās koncerta sākumā. Viņas interpretācija uzliesmoja ar emocionālo bagātību, lielām kulminācijām, spilgtiem kontrastiem starp dramatiskajām un mierīgajām variācijām, un, lai gan šis nebija pēdējais skaņdarbs koncertā, tā noteikti bija viena no visaugstākajām virsotnēm. Nedaudz smieklīgi likās tas, cik daudz variācijas kopā atskanēja, jo bija tāda sajūta, ka varēja saskaitīt līdz miljonam pirms atskan pēdējā skaņdarba nots.

Nu tad tas gala jautājums - skaista interpretācija vai nepareizi spēlēti skaņdarbi? Abi apgalvojumi varētu būt patiesi. Skaņdarbi bija ļoti skaisti, krāšņi, pat varētu teikt brīnumaini, bet daudziem varētu nepatikt, ka Aurēlija Šimkus nepieturas pie pamatiem, un varētu uzskatīt, ka skaņdarbi nav "pareizi" atskaņoti. Bija interesanti klausīties mūziku viņas atskaņojumā, bet neieteiktu pianistei šādi riskēt nākamajos koncertos, jo nekad nevar zināt, kāda būs publika, un cik maigi pieņems neierastās pārmaiņas.

Ernests

SKOLOTĀJI UN VIŅU DZĪVES GUDRĪBAS

IVETA GRUNDE

"Bahs nopietni izmanto īkšķi"

"Jūs esat izglītības sistēmas upuri, tāpēc labi, ka mācāties labā skolā"

HERTA HANSENA

"Tā, meitenes, es tūlīt padejošu"

GUNTARS GRITĀNS

"Mazās raudošās meitenes ar mammu komplektā"

"Joniskais ir easy game!"

ANDRIS VECUMNIEKS

"Man šausmīgi nepatīk šī skaņa, skan kā nesinhrons šķaudiens"

IEVA ARTMANE

"Es redzēju Tavu ķermeni klasē, kad es pieminēju salīdzinājumus"



Gudrību vācēja Petra



Dārziņu teorētiku avīze Nr. 1

Izdevējs - NMV Emīla Dārziņa mūzikas skolas
mūzikas vēstures, teorijas un kompozīcijas
nodaļa

Redakcija:

Jasmīna Marija Enģele
Ernests Pauls Pozemkovskis
Petra Elza Stalidzāne
Sigvards Skuja
Karīna Damberga

Atbildīgais redaktors Andris Dzenītis
edms@nmv.gov.lv

2025

Pārpublicēšanas gadījumā - atsauce obligāta